

40 RAZMERDA QIZLAR KO'YLGINI TIKISH TEXNALOGIYASINI ISHLAB CHIQISH.

Vohidjon Homidov Obidovich

Farg'onan politexnika instituti Yengil Sanoat va
To'qimachilik fakulteti katta o'qituvchisi.

Isaqova Nozima Xorunboy qizi

Farg'onan politexnika instituti Yengil
sanoat va to'qimachilik fakulteti talabasi.

Inomjonova Shoira O'ktamjon qizi

Farg'onan politexnika instituti Yengil
sanoat va to'qimachilik fakulteti talabasi.

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada 40 razmerdag'i ayollar kiyimlarni tikish usullar, mato tanlash, kerka bo'ladidan jihozlar va ishlar ishlanmasi haqida ilmiy nazariy bilimlar berilgan.

Kalit so'zlar: asbestos, junn, Sintetika, asetat, BRUCE Q 5, model, gazlama, trikataj.

Аннотация: В данной научной статье даны научно-теоретические знания о способах пошива женской одежды 40 размера, подборе ткани, хлопковой технике и разработке работы.

Ключевые слова: асбест, шерсть, синтетика, ацетат, BRUCE Q 5, модель, марля, трикотаж.

Abstract: This scientific article provides scientific-theoretical knowledge about the methods of sewing women's clothes of size 40, selection of gauze, cotton technique and work design.

Key words: asbestos, wool, synthetics, acetate, BRUCE Q 5, model, gauze, knitwear.

Yengil sanoat — xilma-xil xom ashyodan keng iste'mol mahsulotlari va buyumlari ichki chizimga ixtisoslashgan sanoat tarmoqlari majmui. Yengil sanoatda xom ashyoga ham dastlabki ishlov berish, ham tayyor mahsulot ichki chizimda amalgalashiriladi. Yengil sanoatda paxta, ipak, zig'ir, kanop, jut tolalari, hayvonlar terisi, juni, sun'iy tolalar, sun'iy charm xom ashya sifatida foydalaniladi. Uning asosiy tarmoqlari to'qimachilik, tikuvchilik, ko'nchilik, mo'ynado'zlik, poyab-zal sanoatlari hisoblanadi. Yengil sanoat mahsulotlari, shuningdek, mebelsozlik, aviatsiya, avtomobil, oziq-ovqat va boshqa sanoat tarmoqlarida, qishloq xo'jaligi, transport, sog'liqni saqlash va boshqalar. sohalarda ishlataladi. [1] Yengil sanoat 20dan ortiq

kichik tarmoqlarni o‘z ichiga olgan murakkab tarmoq bo‘lib, ularni uchta asosiy guruxga birlashtirish mumkin:

1. To‘qmachilik , shu jumladan trikataj, zig‘ir, paxta,jun, shoyi shuningdek, zig‘ir junni birlamchi qayta ishlash, to‘qilgan materiallar ishlab chiqarish, to‘r trikataj sanoati, kigizchilik sanoati, to‘qmachilik galanteriya ishlab chiqarishi va boshqalar;
2. Tikuvchilik;
3. Teri, mo‘yna, poyabzal;

To‘qimachilik sanoati O‘zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirish uchun strategic ahamiyatga ega. O‘zining yirik xomashyo bazasi, yengil sanoatning mehnat zichligi, qo‘sni mamlakatlarda nisbatan katta bozor mavjudligi O‘zbekistonda to‘qimachilik va tikuvchilik ishlab chiqarishini rivojlantirishni salohiyatli o‘sish omillaridan biriga aylantiradi. Bu salohiyatni yuzaga chiqarish, mamlakatimizda kuchli to‘qimachilik va tikuvchilik tarmog‘ini shakllantirish milliy iqtisodiyotni rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlaridan biridir.[3]

So‘nggi yillarda mamlakatimiz to‘qimachilik va tikuv-trikotaj sanoati oldida kelgusida iqtisodiy salohiyatni yuzaga chiqarish va mamlakatning qiyosiy ustunliklarini ro‘yobga chiqarishga bevosita ta’sir ko‘rsatadigan bir qator strategic muhim vazifalar turibdi: mahalliy mahsulotlarning raqobatbardoshligini oshirish, shu jumladan yetishtirilgan mahsulotlarning hosildorligini oshirish. Paxta xomashyosi, yarim tayyor mahsulotlar uchun eksport xomashyosini qisqartirish, yuqori qo‘sishma qiymatga ega mahsulotlar ishlab chiqarish va sotishni ko‘paytirish, sotish bozorlarini kengaytirish, shuningdek, yengil sanoat tarmoqlarining, ayniqsa, xotin-qizlarni ish bilan ta’minalash masalalarini hal etishda salohiyatini hisobga olgan holda qo‘sishma ish o‘rinlari yaratish. To‘qimachilik sanoati iqtisodiyotni rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlaridan biri ekani hisobga olinib, davlatimiz tomonidan unga e’tibor kuchaytirilib, ishlab chiqaruvchilarga har tomonlama ko‘mak ko‘rsatilmoqda. So‘nggi yillarda, xususan, korxonalar samarali qo‘llab-quvvatlashga muhtoj bo‘lgan.

Bichiq detallar ro‘yxati

Jadval 1.1

№	Detallar nomi	Detallar eskizi va tanda ip yo‘nalishi	Bichiq detallarining qirqimlari nomi	Bichiq detallarini soni
1	2	3	4	5

1	Old bo'lak			1
2	Ort bo'lak			1

40 razmerda qizlar ko'ylgiga material tanlash va asoslash.

Hozirgi vaqtda sanoat kiyim-kechak uchun juda ko'p turli xil matolarni taklif qiladi, ularning har biri o'ziga xos xususiyatlarga, tuzilishga va xususiyatlarga ega. Matolarning xossalari ularning tarkibiga kiradigan tolalarning xususiyatlari bilan belgilanadi. Bugungi kunda tikuv materiallari tabiiy va kimyoviy tolalar asosida ishlab chiqarilmoqda. tabiiy matolar va ularni ishlab chiqarish uchun ishlatiladigan tolalar o'simlik, hayvon va mineral (asbest) kelib chiqishi mumkin. Birinchi guruhga (o'simlik to'qimalariga) paxta tolasi, zig'ir poyasi, kanop, jut, gorse va boshqalardan tayyorlanganlar kiradi. Tabiiy hayvon to'qimalari guruhiga jun, shuningdek, qo'y, echki, quyon, vikunya, mo'ylovdan tayyorlanganlar kiradi. lamalar, tuyalar, alpakalar. Hayvonlardan olingan tolalarning mustaqil guruhi tabiiy ipak tolasi bo'lib, ipak qurti tirtillarinin maxsus bezlaridan muzlatilgan sirdir. kimyoviy tola shartli ravishda 2 guruhga bo'linadi: sun'iy va sintetik. Birinchisi mineral, o'simlik yoki hayvonlardan olingan xom ashyoni maxsus qayta ishslash orqali olinadi. Sintetik tola gaz, neft, ko'mir va boshqalar bo'lishi mumkin bo'lgan dastlabki moddalarni sintez qilish usuli bilan ishlab chiqariladi. Sun'iy matolardan eng mashhurlari viskoza (tsellyuloza polimeri eritmasi asosida olinadi), asetat (tsellyuloza asetati eritmasini qayta ishslash orqali tayyorlanadi), shuningdek, mis-ammiakdir. Kimyoviy sintetik gazlamalar neylon, tayyorlanadi. 40 razmerda qizlar ko'ylgini tikish texnologiyasini ishlab chiqish mavzusi uchun chit gazlamasi tarkibiga kiruvchi matoni tanlandi. 40 razmerda qizlar ko'ylgiga asbob uskuna va tikish usullarini tanlash va asoslash tanlangan modelim uchun zamonaviy korxonalarda ishlab chiqarilgan tikuv

mashinalaridan tanladim. Bunday zamonaviy korxonalardan biri Yaponiyada joylashgan bo'lib, ushbu korxonada zamonaviy tikuv jihozlaridan "BRUCE Q 5" sanoat tikuv mashinalari ishlab chiqariladi. Tanlangan model Ayollar ko'ylagini tikish uchun jahon miqyosida keng qo'llanilayotgan BRUCE Q 5 tikuv mashinalarini tanlab oldim. Ushbu ko'y lakni biriktirma, bostirma va bukib tikish operatsiyalari uchun BRUCE Q 5 universal tikuv mashinasini tanlab oldim. BRUCE Q 5 universal tikuv mashinasi bir ipli mokili bo'lib, mokisi gorizontal holatda joylashgan. Bu mashina tekis tikuvchilar uchun juda ham qo'l keladi. Ushbu BRUCE Q 5 tikuv mashinasining aylanishlar chastotasi 5500 ayl/min tashkil etadi. Baxyasining yirikligi esa 0 dan 5 mm gacha o'zgartirish mumkin.[3]

4-rasm. BRUCE Q 5 universal tikuv masinasi.

BRUCE Q 5 universal tikuv mashinasi bir ipli mokili bo'lib, mokisi gorizontal holatda joylashgan. Bu mashina tekis tikuvchilar uchun juda ham qo'l keladi. Ushbu BRUCE Q 5 tikuv mashinasining aylanishlar chastotasi 5500 ayl/min tashkil etadi. Baxyasining yirikligi esa 0 dan 5 mm gacha o'zgartirish mumkin.[2]

Xulosa shuki 40 razmerdagi qizlar ko'ylagini tikishda qanday mato, texnikalar, ticklish uslublarni qisman berib o'tdim. Dastlab mavzuga oid modellardan zamonaviy, qulay, yumshoq, erkin harakat qilishga mo'ljallangan 3 ta model tanlab oldim va asoslab, tarif berdi. Hamda asosiy modelimga mos gazlama tanladim.

Foydalilanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-yanvar kunidagi a. "Murojaatnoma"si.
2. X.Komilova, N.K.Hamroyeva. Tikuv buyumlarini konstruksiyalash. T, 2003 y.
3. I.N. Litvinova, Ya.A.Shaxova. Ayollar ust kiyimini tikish. Toshkent. «O'zbekiston» 1997y.
4. M.Sh.Jabborova. Tikuvchilik tyexnologiyasi. Toshkent. O'zbekiston. 1994 y.
5. M.Sh.Jabborova. Tikuvchilik texnologiyasi. Toshkent. O'qituvchi. 1989 y.
6. M.K.Rasulova, M.A.Shukurova. Noviye texnologi v proizvodstve izdeliy legkoy promshlennosti. Tekst leksii. TITLP. 2003 g.